

справляться² *I ned.* 1 с чем zvládat co, stačit nač 2 с кем přemáhat, zdolávat *koho*
справочник, -а *m*¹ příručka; **телефонный** ~ telefonní seznam; **железнодорожный** ~ jízdní řád; ~ по **химии** chemická příručka

справочный informační; **-ое бюро** informační kancelář; **-ая книга** příručka

спрашивать *I ned.* 1 о ком, чем ptát se na *koho, co*; у *кого* что ptát se, tázat se *koho* nač; chtít по *ком* со 2 (*ученика*) vyvolávat, zkoušet 3 что *n.* чего žádat со *n.* оč 4 *кого* ptát se по *ком*; **вас -ют** někdo chce s vámi mluvit, někdo se по *вас* ptá 5 с *кого* за что hnát k odpovědnosti *koho* заč

спрашиваться *I ned.* 1 у *кого* *hovor.* dovolovat se, žádat o dovolení *koho* 2: **-ется** vsuvka je / vyvstává otázka

спрессовать *I dok.* slisovat

спринт, -а *m*¹ sprint

спринтер, -а *m*¹ sprinter

спринцовка, -и *ž*¹ *med.* stříkačka

спровоцировать *I dok.* vyprovokovat

спрос, -а *m*¹ на *кого*, что poptávka по *ком*, *čem*; ~ и предложение poptávka а nabídka; на **товар** есть ~ по zboží je (velká) poptávka; **пользоваться -ом** jít на odbyť ♦ **без -а / -у** bez povolení

спросить *II* dok.* 1 о ком, чем zeptat se на *koho, co*; у *кого* что zeptat se, dotázat se *koho* nač; požádat *koho* оč 2 (*ученика*) vyvolat, vyzkoušet 3 что *n.* чего požádat оč 4 *кого* poptat se, ptát se по *ком* 5 с *кого* за что pohnat k odpovědnosti *koho* заč

спроситься *II* dok.* у *кого* *hovor.* dovolit se, požádat o dovolení *koho*

спросонок, **спросонья** *hovor.* v roze-spalosti, v polospánku

спрут, -а *m*¹ chobotnice

спрыгивать *I ned.* seskakovat

спрыгнуть *I dok.* seskočit

спрыскивать *I ned.* *hovor.* kropit

спрыснуть *I dok.* *hovor.* pokropit; na-kropit; postříkat

спрягать *I ned.* *jaz.* časovat; **-ся** časovat se

спряженье, -ия *s*² *jaz.* časování

спрятать *I* dok.* schovat, ukryt; **-ся** schovat se, ukryt se

спугивать *I ned.* plašit

спугнуть *I dok.* vyplašit

спуд, -а *m*¹: **держат что под -ом** *hovor.* ukрyvat, schovávat; *пřen.* nechat ležet ladem

спуск, -а *m*¹ 1 (*флага*; *корабля на воду*) spouštění, spuštění 2 (*водбы*) vypouštění, vpuštění 3 (*с горы*) sestupování, sestup, sjíždění; (*на лыжах*) sjezd; **скоростной** ~ sjezd **závodní disciplína** 4 svah, spád,

klesání; (*крыши*) stav. sklon ♦ **не давать -а / -у кому** nic neodpouštět

спускать *I ned.* 1 spouštět dolů 2 (*воду*; *воздух*) vypouštět 3 (*собаку с цепи*) pouštět, odvazovat 4 что *кому* *hovor.* promfjet ♦ **не ~ глаз с кого**, **чего а**) nespouštět oči z *koho, čeho*, b) moci nechat oči na *ком*, *čem*

спускаться *I ned.* 1 spouštět se (dolů), sestupovat, scházet, sjíždět 2 (*о самолёте*; *о тумáne*) snášet se, klesat

спусковой spouštěcí

спустить *II* dok.* 1 (*флаг*; *корабль на воду*) spustit 2 (*воздух*; *воду*) vypustit 3 (*собаку с цепи*) pustit, odvázat 4 что *кому* *hovor.* prominout ♦ **спустя рукава** (*делая что*) ledabyle, lajdácky

спуститься *II* dok.* 1 spustit se (*dolů*), sestoupit, sejít, sjet 2 (*о самолёте*; *о тумáne*) snést se

спустя *пředl.* se 4. *p.* за *co*, по uplynutí *čeho*; ~ **неделю** по týdnu; **немного** ~ за / по chvíli; по **кратém** čase

спутанный pomotaný, zamotaný, *пřen.* těž. zmatený, popletený

спутать *I ned.* 1 (*нитки*) zamotat, pomotat; *пřen.* zamotat, zkomplikovat 2 *кого* *hovor.* poplést, zmást 3 *кого* с кем, что с кем splést si

спутаться *I dok.* 1 zamotat se, poplést se, *těž* *пřen.* 2 splést se, přepočítat se

спутник, -а *m*¹ 1 spolucestující; ~ **жизни** životní druh 2 družice; **искусственный** ~ **Земли** umělá družice Země

спутывать *I ned.* 1 zamotávat, *těž* *пřen.* 2 *кого* *hovor.* plést, mást 3 *кого* с кем, что с кем plést si

спячка, -и *ž*¹ zimní spánek *zvítat*

спящий spící; **притворяться -им** předstírat spánek, tvářit se, že spí ♦ **Спящая красавица** Šřípková Růženka

СР *zkr.* Словацкая Республика SR, Slovenská republika

срабатываться *I ned.* opotřebovávat se **срабатать** *I dok.* *odb.* (*о механизме, машине*) zabrat, začít fungovat

срабататься¹ *I dok.* с кем sehrát se в práci

срабататься² *I dok.* opotřebovat se, opotřebit se

сравнение, -ия *s*² 1 srovnávání, srovnání; по **-ию** / в **-ии** с кем, чем ve srovnání 2 *liter.* přirovnání ♦ **степени -ия** *jaz.* stupňování

сравнить¹ *I ned.* с кем, чем srovnávat s *kým, čím*, přirovnávat ke *komu, čemu*

сравнить² *I ned.* (*землю*) srovnávat, vyrovnávat

сравниваться *I ned.* srovnávat se, být srovnávan

сравнимый srovnatelný

сравнительно **1** *с кем, чем* ve srovnání, v porovnání **2** (*быстро*) poměrně, celkem

сравнительный **1** srovnávací; **-ое языкознание** srovnávací jazykověda **2** poměrný, relativní ♦ **-ая степень** *jaz.* druhý stupeň, komparativ

сравнить *II dok. с кем, чем* srovnat *с кým, čím, приравнат к кому, чему*

сравниваться *II dok. с кем, чем в чём* vyrovnat se *кому, чему*

сравниять *I ned. с кем, чем* vyrovnat, postavit на ровню *кому, чему*; ~ **счёт** *спорт.* vyrovnat skóre, stav

сражать *I* srážet; zabíjet

сражаться *I ned.* bojovat, bít se

сражен|ие, **-ия** *s²* boj, bitva; **поле** **-ия** bojiště

сразить *II* (ударом)* srazit; zabít; *пřen. (известием)* zdrtit

сразиться *II* dok.* střetnout se, utkat se в бою

сразу **1** hned, ihned, okamžitě; ~ **за разой** hned за řekou **2** najednou, naráz

срам, **-а** *m¹* *hovor.* hanba, ostuda; **стыд** **и** ~ hrozná ostuda

срамить *II* ned. кого, что* *hovor.* tupit, hanobit, ostouzet

срамиться *II* ned. hovor.* dělat si ostudu, blamovat se

срастаться *I ned.* srůstат, *пřen. тѣз* splývat

срастись *I* dok.* srůst, *пřen. тѣз* splýnout

срастить *II* dok. 1* nechat srůst **2** *tech.* spojit

сращен|ие, **-ия** *s²* srůst

сращивать *I ned. 1* nechávat srůst **2** *tech.* spojovat

сред|а¹, **-ы** *ž^{1a}* prostředí; **защита окружающей** **-ы** ochrana životního prostředí

сред|а², **-ы** *ž^{1c}* středa; **по** **-ам** každou středu

среди *пředл. s 2. p. 1* *мíстнѣ а časově (комнаты; зимы)* uprostřed **2** (*книг, людей*) mezi *кým, čím*

Средиземное море Středozemní moře **средиземноморский** středomořský, středozemský

средне *hovor.* průměrně; *ujde* to

средневеков|ый středověký

средневеков|ье, **-ья** *s³* středověk

среднегодовой průměrný roční

среднедушево|й (*доход*) průměrný на osobu / на hlavу

средн|ий **1** (*щипок*) prostřední **2** (*поет*) střední; (*человек*) **-их лет** středních let

3 (*температура; скорость*) průměrný; *zpodst. -ее* *s* průměr; **-ее арифметическое** aritmetický průměr, střední hodnota; **в** **-ем** průměrně, в průměру; **выше, ниже** **-его** nad průměr, pod průměr **4** *hovor. (ученик)* průměrný, prostřední ♦ ~ **род** *jaz.* střední rod, neutrum; **-я школа** střední škola; **-ее образование** středoškolské vzdělání

средств|о, **-а** *s¹* **1** prostředek; **единственное** ~ jediný prostředek; **пускать в ход все** **-а** užívat všech možných prostředků; *zprav. mn. -а* prostředky; **-а передвижения** dopravní prostředky; **-а связи** spoje; **-а массовой информации** hromadné sdělovací prostředky, masmédia; **-а производства** *ekon.* výrobní prostředky **2** prostředek *лѣк;* **лечебное** ~ léčivý prostředek; **болеутоляющие** **-а** analgetika; ~ **от головной боли** prostředek proti bolení hlavy **3** *mn.* peněžní / finanční prostředky; **-а обращения** *ekon.* oběživo, oběhové prostředky; **-а существования** existenční prostředky, prostředky к existenci; **жить не по** **-ам** *žit* (si) nad poměry

ср|езать *I* dok.* odříznout, uříznout, seříznout, odkrojit, ustříhnout

ср|езать *I ned.* odřezávat, uřezávat, odkrajoval, ustříhávat

Сретен|ие, **-ия** *s²* *цírк.* Setkání Páně *pravoslavnyj svátek, Obětování Páně*

срисов|ать *I dok.* obkreslit; (*с натуры*) nakreslit, namalovat

ср|внять *I dok. (зёмлю)* srovnat, vyrovnat ♦ ~ **с земл|ей** srovnat se zemí

сродств|о, **-а** *s¹* *книж.* příbuznost; afinita

срок, **-а** *n. -у* *m¹* doba, lhůta, termín; **крайний** ~ krajní lhůta; **гарантийный** ~ záruční lhůta; **испытательный** ~ zkušební lhůta; ~ **погашения** umořovací lhůta; ~ **уплаты** splatnost; ~ **расторжения** výpovědní lhůta; ~ **сохранности** doba skladovatelnosti; (*отпращеуб*) **в** ~ *вчас*; **к** **-у** в stanovenou dobu, в termínu; **раньше** **-а / до** **-а** před stanovenou dobou; **на какой** ~? на jak dlouho?; **по истечении** **-а** po uplynutí / vypršení lhůty

ср|очно neprodleně, ihned

ср|очный, **-чен**, **-чна** **1** neodkladný, naléhavý; **-чное письмо** spěšný dopis, expres;

~ **ремонт** rychlooprava **2** *ekon.* termínovaný; ~ **вклад** termínovaný vklad; ~ **вексель** lhůtní směnka; **-чная уплата процентов** včasné placení úroků

сруб, **-а** *m¹* **1** (*лѣса*) kácení, vykácení;

продать лес на ~ prodat les на kácení **2** (*избы*) srub; (*колодца*) roubení

сруб|ать *I ned.* kácet, porážet

сруб|ить *II* dok. 1* porazit, pokácet,

vykácet; (гóловy) stít, useknout **2** sroubit, vystavět z klád

срыв, -а *m*¹ (рабóты) maření, zmaření, znemožnění; (плáна) nedodržení; (собра́ния) rozbití; *тп.* -ы (в рабóте) rušivé momenty

срывать¹ *I ned.* **1** strhávat dolů, trhat **2** (рабóту, плáны, переговóры) mařit, znemožňovat; (собра́ние) rozbíjet

срывать² *I ned.* (бузóр) skopávat, planýrovat

срываться *I ned.* **1** utrhávat se **2** padat, řítit se **3** *hovor.* nedařit se, být mařen, hacen

срыть *I* dok.* skopat; zplanýrovat

ссадина, -ы *ž*¹ oděrka, odřenina

ссадить¹ *II* dok.* **1** sesadit; ~ ребёнка со стóла sundat dítě ze židle **2** (с нóезда) vysadit

ссадить² *II* dok.* (нóгу) odřít (si)

ссора, -ы *ž*¹ hádka, rozepře

ссориться *II dok.* hádat se, hašterit se

ссохнуть¹ *I* dok.* seschnout se; zbortit se; scvrknout se

СССР *zkr.* Сою́з Советских Социалистических Респуб́лик *hist.* SSSR, Svaz sovětských socialistických republik

ссуд, -ы *ž*¹ půjčka, úvěr; брать -у brát si půjčku, půjčovat si; да́вать -у půjčovat;

безвозвратная ~ nenávratná půjčka; беспроцентная ~ bezúročná půjčka

ссудить *II* dok.* ко́го чем *n.* ко́му что půjčit, zapůjčit *кому* *co*

ссудный *ekon.* zapůjční; -ая ка́сса záložna; ~ процéнт úrok z půjčky

ссу́жать *I ned.* ко́го чем *n.* ко́му что půjčovat *кому* *co*

ссылать *I ned.* poslat do vyhnanství, vypovídat; deportovat

ссылаться¹ *I ned.* být poslán do vyhnanství

ссылаться² *I ned.* на ко́го, что odvolávat se

ссылка¹, -и *ž*¹ **1** vypovězení, posílání, poslání do vyhnanství; deportování, deportace **2** vyhnanství; *жить в -е* žít ve vyhnanství

ссылка², -и *ž*¹ **1** на ко́го, что odvolávání se, odvolání se **2** poznámka, odkaz

ссылный, -ого *m* vypovězenec, vyhnanec

ссыпать *I* dok.* (в мешóк) sesypat, vysypat, nasypat

ссыпать *I ned.* (в мешку́) sesypávat, vysypávat, nasypávat

ссыхаться *I ned.* sesychávat se; bortit se; scvrkávat se

стабилизация, -ии *ž*³ stabilizace

стабилизировать *I ned. i dok.* stabilizovat; -ся stabilizovat se

стабильность, -ти *ž*⁵ stabilita

стабильный, -лен, -льна stabilní, stály,

pevný

ста́вень, -ня *m*² totéž *co* ста́вня

ста́вить *II* ned.* **1** (да́зу на сто́л) stavět; (кни́гу на по́лку) dávat, klást **2** stavět, budovat; (телефо́н) zavádět, zařizovat

3 (на сце́не) uvádět; (спекта́кль) inscenovat; (фильм) natáčet **4** (компе́с) dávat, přikládat **5** (де́ло, рабóту) organizovat

6 (в игрэ) sázet; ~ на ло́шадь sázet na koně **7** (тре́бования) dávat, klást, předkládat; ~ перед собо́й зада́чу klást si za úkol; ~ себе це́лью klást si za cíl; ~ усло́вие klást (si) podmínku; ~ на голосо́вание что dávat hlasovat *o* čem; ~ вопро́с на обсу́ждение dávat otázku k projednání **8** в *предло́жковых* *spojeních*: ~ в затру́днительное положе́ние

пřivádět do obtúžné situace; ~ в ту́пик přivádět do úzkých / do trapné situace; ~ что в заслу́гу ко́му klást *co* za zásluhu; ~ под со́мнение что поchybovat *o* čem; ~ в ви́ну ко́му что obviňovat *koho* z čeho ♦ ~ часы на́рizzovat hodinky; ~ реко́рд vytvářet rekord; ~ в приме́р dávat za příklad; ~ в извёстность ко́го *o* чéм oznamovat, sdělovat *komu* *co*, informovat *koho* *o* čem

ста́вка¹, -и *ž*¹ **1** sázka; де́лать -у на ко́го, что sázet, též *přen.* **2** plat, služné, mzda **3** sazba, tarif, taxa; **уро́вень процéнтных ста́вок** výše úrokových sazeb

ста́вка², -и *ž*¹ *voj.* hlavní stan

ста́вка³, -и *ž*¹: о́чная ~ konfrontace

ста́вленник, -а *m*¹ chráněnc

ста́вня, -и, *2. тп.* ста́вен *ž*² okenice

стадион, -а *m*¹ stadión

ста́дия, -ии *ž*³ stadium

ста́до, -а *s*^{1a} stádo; hejno

стаж, -а *m*⁵ **1** služební léta, služební doba, praxe; ~ рабóты počét služebních let; **произво́дственный** ~ výrobní praxe **2** délka / doba členství **3** lhůta; **испыта́тельный** ~ zkušební lhůta

стажёр, -а *m*¹ praktikant; stážista

стажи́ровка, -и *ž*¹ **1** zkušební praxe, stáž, pracovní pobyt **2** zkušební doba

ста́ивать *I, 3. os. -er ned.* tát, roztávat

стака́н, -а *m*¹ sklenice **2** *tech.* pouzdro; *chem.* kádinka

стака́нчик, -а *m*¹ *zdrobn.* sklenička, sklenka

сталевáр, -а *m*¹ tavič oceli

сталелите́нный ocelářský; ~ заво́д ocelárna

сталепрока́тный: ~ заво́д válcovna oceli

ста́лковать *I ned.* **1** shazovat, sražet